

Příloha č. 2

Srovnání s ostatními koncepcemi prevence kriminality

Vnímání pocitu bezpečí – Hradec Králové

Město Hradec Králové ve své koncepci prevence kriminality v Hradci Králové na období 2020 – 2023¹ zveřejnilo výstupy z průzkumu pocitu bezpečí ve městě „Pocit bezpečí v Hradci Králové“, který byl realizován v roce 2019 prostřednictvím webových stránek města. Do průzkumu se zapojilo a odpovědi byly vyhodnoceny od 961 respondentů (z toho 793 z Hradce Králové a 168 osob nežijících v Hradci Králové).

Z průzkumu vyplynulo, že **bezpečněji se cítí muži než ženy**. Nejčastějším důvodem obav o bezpečí byl výskyt určitých skupin osob **např. bezdomovců, osob pod vlivem alkoholu, drog** aj. (23,1 % u respondentů z HK, u mimohradeckých 32,7 %). Mezi dalšími důvody uváděli respondenti nevhodné (problémové) chování dětí či mladistvých (9,3 % respondentů z HK, u mimohradeckých 11,2 %) a „nízký dohled nad dopravou“ a „nedostatečná činnost městské policie“ (shodně více než 8 %).

Respondenti se v dotazníku vyjadřovali k pocitu bezpečí na vybraných místech ve městě. **V jakoukoliv denní dobu** se občané Hradce Králové **ne cítí bezpečně v podchodech** (36,3 %), **na vlakovém nádraží** (30,4 %) a v prostranstvích pod mosty (30,1 %). **Po setmění** mají občané Hradce Králové obavy o bezpečí **v rámci celého města** (41,9 %), **v parcích a zeleni** (41,9 %) a **v okrajových částech města** (38,3 %).

Respondenti mohli také uvést konkrétní lokalitu, kde se necítí bezpečně. Více než třetina všech dotázaných uvedla **vlakové nádraží a přilehlé okolí** (38 %), přibližně desetina Benešovu třídu (10 %) a Kukleny (10,3 %) okolí obchodních center Tesco a Atrium (9,1 %).

Respondentům byly v dotazníku nabídnuty konkrétní prostředky, které mohou **přispět k většímu pocitu bezpečí**. Více než 80 % respondentů hodnotilo nejvyššími body **přítomnost policejních hlídek** městské policie i Policie ČR, 75 % **kvalitní osvětlení**, zhruba 60 % uvádělo oblast **architektonického řešení prostor**, 55 % činnost asistentů prevence kriminality a přes 50 % městský kamerový systém. Naopak přes 30 % hodnotilo jako nejméně přínosné pro pocit bezpečí terénní pracovníky neziskových organizací a úřadu města.

Strategie prevence kriminality – srovnání

V následujícím textu srovnáváme koncepční materiály města Olomouce a tří dalších měst – Liberce², Českých Budějovic³ a Hradce Králové⁴. Každý z plánů má mírně odlišné pojetí, jsou sestaveny jinou logikou. Naším cílem je představit priority, cíle a aktivity a hledat mezi nimi možné inspirace aplikovatelné v oblasti prevence kriminality ve městě Olomouci. Priority, cíle a opatření uvádíme ve formě prostého výčtu, pouze v případě, kdy daný cíl vnímáme jako inspirativní, věnujeme se mu v části nazvané „možné inspirace“.

¹ Koncepce prevence kriminality v Hradci Králové na období 2020 – 2023

² Plán prevence kriminality statutárního města Liberec pro období 2020-2022

³ Plán prevence kriminality města České Budějovice (včetně bezpečnostní, sociálně-demografické a institucionální analýzy) na období 2020–2021

⁴ Koncepce prevence kriminality v Hradci Králové na období 2020 – 2023

Plán prevence kriminality města České Budějovice (včetně bezpečnostní, sociálně-demografické a institucionální analýzy) na období 2020–2021

Plán prevence kriminality města České Budějovice je členěn do několika částí: První část se věnuje (1) bezpečnostní analýze, následuje (2) sociodemografická analýza, (3) část zaměřená na sociálně vyloučené lokality města, (4) institucionální analýza, (5) návaznost Plánu na Rozvojový plán sociálních služeb města a (6) na opatření přijatá Týmem pro mládež v rámci Systému včasné intervence, (7) seznam členů pracovní skupiny pro prevenci, (8) SWOT analýza a (9) stanovení priorit a cílů zahrnutých do plánu prevence.

V části věnující se stanovení priorit a cílů zahrnutých do plánu prevence jsou stanoveny základní cíle, uvedeny cílové skupiny prevence kriminality (rizikové skupiny - oběti, pachatelé, rizikové skupiny osob v postavení potencionálních pachatelů, subjekty působící v oblasti prevence kriminality) a obecně vyjmenovány zájmové lokality (sociálně vyloučené lokality; okrajové části města; historické jádro a širší centrum města; klidové a odpočinkové zóny, parky; aj.). Na tyto podkapitoly navazují specifická opatření a opatření směřující k naplnění stanovených cílů, která uvádíme níže.

Specifická opatření vedoucí k odhalení pachatele trestné činnosti nebo přestupku:

- Zvýšení výkonnosti a využitelnosti stávajícího kamerového systému
- Doplnění stávajícího kamerového systému o mobilní kamerové soubory
- Zefektivnění provozu informačního systému městské policie za účelem lepšího využití a následného statistického vyhodnocení nashromážděných dat, na jejichž základě je možno volit, upravovat zvolené postupy využitelné při odhalování, potírání protiprávního jednání páchaného na území města ČB
- Zvýšení kontrolní činnosti strážníků v lokalitách, v místě nebo čase, který byl vytipován s využitím výše uvedených opatření jako rizikový z hlediska výskytu protiprávního jednání, kterým je ohrožován veřejný pořádek, bezpečnost osob nebo majetku
- Posílení oddělení hlídkové služby Městské policie České Budějovice za účelem intenzivnějšího dohledu na veřejný pořádek ve městě

Specifická opatření znesnadňující páchaní trestné činnosti a přestupků:

- Zabezpečení sportovních areálů, sportovních hřišť
- Osvětlení rizikových míst, parkovišť, podchodů a nadchodů
- Zabezpečení a ochrana ostatních rizikových míst ve vlastnictví obce

Vytváření podmínek pro smysluplné trávení volného času:

- Oprava a vylepšení sportovních ploch, hřišť a jejich vybavení jako prostředku smysluplného trávení volného času

Osvěta, informace a poradenství:

- Informování občanů (rizikové skupiny – senioři, děti atd.) o možnostech a způsobech ochrany před trestnou činností a ostatním protiprávním jednáním, kterým je ohrožován veřejný pořádek a narušována bezpečnost osob nebo majetku

- Zvyšování odborné způsobilosti subjektů a organizací zabývajících se prevencí kriminality, kriminálním chováním, sociálně patologickými jevy a projevy
- Ledax – Senior Point a právní poradenství

Opatření a aktivity v sociální oblasti:

- Sociální služby – zachování a rozvoj sociálních služeb poskytující služby pro děti a mládež, pro osoby v krizi a poskytující odborné poradenství
- Systém včasné intervence – zachování a rozvoj Systému včasné intervence včetně pravidelné činnosti Týmu pro mládež
- Salesiánské středisko mládeže, dům dětí a mládeže České Budějovice – „Sociální integrace na Máji“
- Salesiánské středisko mládeže, dům dětí a mládeže České Budějovice – „Děti a mládež na Máji“
- Diecézní charita České Budějovice – „Komunitní práce Novohradská“
- České Budějovice – „Asistent prevence kriminality 2018 - 2020“
- Krizové centrum pro děti a rodinu v Jihočeském kraji – „Krizová pomoc pro děti a rodinu 2019“
- Krizové centrum pro děti a rodinu v Jihočeském kraji – „Práce s rodinami s dětmi v rámci pověření SPOD – 2019“
- THEIA - krizové centrum o.p.s. - Prevence rizikového chování dětí a mládeže

Koncepce prevence kriminality v Hradci Králové na období 2020 – 2023

První část Koncepce prevence kriminality v Hradci Králové je věnována bezpečnostní analýze, která obsahuje informace z oblasti sociální, protiprávní, institucionální, výstupy z průzkumu pocitu bezpečí a SWOT analýzu. Druhá část se zaměřuje vyhodnocení financování oblasti prevence kriminality v uplynulém období a třetí část představuje priority prevence kriminality na léta 2020 – 2023.

Priority jsou členěny do šesti oblastí: (1) primární prevence, (2) sekundární prevence, (3) terciární prevence, (4) komunitní prevence, (5) situační prevence, (6) ostatní preventivní aktivity. Pod jednotlivé priority jsou řazeny následující cíle a opatření:

Oblast primární prevence s cílem Zajištění primární prevence

- Zajištění primární prevence pro mateřské, základní a střední školy
- Zajištění primární prevence pro rodiny
- Zajištění primární prevence pro seniory
- Zajištění primární prevence pro osoby se zdravotním postižením
- Zajištění primární prevence pro osoby, které jsou ohroženy sociálním vyloučením
- Zajištění primární prevence pro studenty vysokých škol

Oblast sekundární prevence s cílem Zajištění sekundární prevence

- Zajištění sekundární prevence v základních a středních školách
- Zajištění prázdninových aktivit pro rizikové děti a mládež

- Zajištění sekundární prevence v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením, na rizikových akcích, na veřejných prostranstvích
- Zajištění sekundární prevence v místech, kde jsou realizovány sociální služby pro osoby a skupiny osob, u kterých existuje předpoklad k páčání trestné činnosti

Oblast terciální prevence s cílem Zajištění terciální prevence

- Zajištění realizace probačních programů
- Zajištění realizace resocializačních programů
- Spolupráce na zajišťování aktivit Probační a mediační služby
- Zajištění resocializace drogově závislých osob

Oblast komunitní prevence s cílem Zajištění komunitní prevence

- Zajištění režimu na Městské ubytovně Brněnská
- Zajištění systému sociálního bydlení v bytovém domě Pražská
- Monitorování problematických lokalit ve městě
- Monitorování situace v oblasti rizikových cizinců a migrantů

Oblast situační prevence s cílem Zajištění situační prevence

- Provoz městského kamerového dohlížecího systému
- Instalace bezpečnostních prvků v rizikových objektech ve vlastnictví města
- Monitoring nebezpečných míst ve městě a zajištění technických opatření k ochraně
- Technická opatření k omezení trestné činnosti

Ostatní preventivní aktivity s cílem Zajištění jinde nezařazených aktivit prevence kriminality

- Prevence v dopravě (zaměřeno na BESIP)
- Depistáž ohrožených a rizikových osob
- Odborné poradenství obětem trestné činnosti a ohroženým osobám
- Systém sociálního bydlení
- Aktivity v oblasti zajištění zaměstnání

Plán prevence kriminality statutárního města Liberec pro období 2020-2022

Plán prevence kriminality statutárního města Liberec je členěn do tří částí – analytické, návrhové a implementační. Analytická část obsahuje data o sociodemografické struktuře obyvatel, kriminalitě, institucích věnujících prevenci kriminality a SWOT analýzu.

Návrhová část představuje priority, obecné cíle, dílčí cíle a opatření:

PRIORITA A Zlepšování situace v exponovaných místech se sníženým pocitem bezpečí

- Zvýšení bezpečnosti a pocitu bezpečí v lokalitě Fügnerova
 - Zajištění přítomnosti „ochránce“ místa

- Ustanovení strážníka okrskáře/bezpečnostního pracovníka/asistenta pro oblast Fügnerova
- Zacílení kamerového dohledu na definovanou problematiku v lokalitě Fügnerova
- Ustanovení mikrotýmu pro oblast Fügnerova
- Spolupráce a návaznost působení hlídkové činnosti MP + PČR v rizikových časech

PRIORITA B Snižování příležitostí pro rozvoj kyberkriminality

- Zvyšování povědomí veřejnosti o rizicích spojených s pohybem v kyberprostoru
 - Zvyšování právního povědomí u potenciálních pachatelů a znalosti ochrany u zranitelných skupin a potenciálních obětí kyberkriminality
 - Přednášková a osvětová činnost na školách a v médiích
 - Uspořádání tematické konference na území města (NÚKIB, PČR)
 - Kyberstánek (informační stánek k rizikům kyberprostoru a zejména mobilních telefonů)
 - Zapojení škol do národních projektů a soutěží
 - Vytvoření přehledu nabídky akcí pro školy a jeho komunikace školám

PRIORITA C Snižování příležitostí pro kriminalitu páchanou na vozidlech

- Zvyšování rizik a odrazujících prvků pro pachatele
 - Rozšíření stavu a funkcionality MKDS
 - Instalace průjezdových kamer vybavených OCR, zpřístupnění AKV
 - Informování veřejnosti o různých způsobech ochrany před kriminalitou
 - Informační okénka v lokálních médiích

PRIORITA D Zvyšování kompetence samosprávy ve vztahu k bezpečnostní situaci

- Efektivní a cílené nakládání s preventivními prostředky na základě snadno dostupných analýz
 - Spolupráce na projektu Mapy budoucnosti II.
 - Sdílení informací a praktické přenesení poznatků do priorit a činnosti MP, APK, TP, MKDS - principy „bezpečného města“

PRIORITA E Posilování preventivního a odrazujícího významu městského kamerového systému (MKDS)

- Zvýšení rizika dopadení pro pachatele a zajištění průkaznosti protiprávního jednání
 - Zvyšování počtu kamerových bodů MKDS o nejméně 5 ks
 - Instalace kamer na vytipovaná místa (včetně MHD)
 - Rozšíření využití a funkcionalit MKDS
 - Zprovoznění online přístupu ke kontrole a získání záznamu MKDS pro potřeby PČR
 - Instalace průjezdových kamer s funkcí OCR na vytipovaných exitech města
 - Spuštění funkce AKV na vytipovaných kamerách
 - Zařazení inteligentních funkcí MKDS pro usnadnění obsluhy v reálném čase (výstražná detekce událostí, hluková čidla atp.)
 - Zajištění softwaru pro pokročilou analýzu záznamu MKDS pro potřeby PČR

PRIORITA F Posilování pozice klíčových regulátorů kriminality

- Zvýšení počtu policistů a strážníků na území města

- Aktualizace (narovnání) systemizovaných míst policistů pro Liberecký kraj
 - Systematické úsilí o změnu současného stavu
- Zajištění zastoupení národních centrálních, výkonných a servisních útvarů v Libereckém kraji
 - Soustředěné politické a odborné usilování o změnu současného stavu (lobbying)
- Snížení současného podstavu policistů
 - Úspěšný nábor a management lidských zdrojů
- Zvýšení počtu strážníků MP Liberec na 100 v roce 2022
 - Nábor, motivační a personální strategie městské policie

PRIORITA G Prioritizace prevence kriminality v bezpečnostní politice města

- Zajištění adekvátní odborné reakce města na danou problematiku
 - Zvýšení odborné kapacity města
 - Aktualizace a navýšení úvazku protidrogového koordinátora a romského poradce
 - Zkvalitnění spolupráce a přenosu informací
 - Činnost pracovní skupiny prevence kriminality primátora města
 - Realizace projektu Bezpečný Liberec
 - Pravidelná koordinace prevence kriminality mimo pracovní skupinu
 - Inicie projektu Bezpečný Liberec

PRIORITA H Prevence vzniku delikvence

- Předcházení vzniku sociálního vyloučení
 - Snižování atraktivity a výnosnosti byznysu plynoucího ze sociální exkluze
 - Využití legálních nástrojů pro kontrolu porušování zákonů a vymáhání min. standardu bydlení v SVL
 - Posílení protidrogová prevence
 - Realizace protidrogových koncepcí na úrovni města
 - Společenské začlenění osob po výkonu trestu
 - Realizace tematicky zacílených programů
 - Prevence protiprávního jednání osob ve stavu psychóz
 - Koordinace činností zainteresovaných subjektů

PRIORITA I Komplexní preventivní a bezpečnostní přístup k SVL a lokalitám obecního bydlení

- Zlepšit občanské soužití a život v SVL a jejich okolí
 - Do roku 2022 snížit počty nahlášených incidentů/Adekvátně reagovat na nahlášené incidenty
 - Udržení a rozvoj projektu APK až na 10,0 úvazků
 - Zacílení APK pomocí mikrotýmů
 - Inicie občanské participace a komunitní práce v SVL a okolí
- Zamezovat vzniku nových SVL
 - Od roku 2020 pokračovat v průběžném monitoringu města se zacílením na nově vznikající SVL
 - Využití kapacit terénní sociální práce a APK
 - Od roku 2020 iniciovat koordinovaný postup úřadů (KHS, ÚP, MML, SÚ, IZS, PČR) k problematickým bytovým domům a ubytovnám (průnik PS bydlení a PS bezpečnost)

- Nastavení spolupráce na pravidelných platformách (minimálně 2 x ročně)
- Systematicky komunikovat s majiteli sub-standardního bydlení (bytové domy, ubytovny)
 - Vyhотовit seznam majitelů a nastavit způsob oslovení včetně jasných cílů
- Zlepšit občanské soužití v lokalitách městského bydlení
 - Snížit počty incidentů vandalismu v lokalitách městského bydlení
 - Zavedení pozice domovníka v lokalitách Krajní, Na Valech/Vrchlického v počtu 6,0 úvazku

PRIORITA J Komplexní prevence rizikových jevů u různých cílových skupin

- Zlepšit znalost, plánování a koordinaci (nejen) primární prevence
 - Od roku 2020 nastavit jasný systém koordinace těchto složek města: manažer prevence kriminality, koordinátor protidrogové politiky a správy fondu zdraví a prevence, romský poradce a manažer sociálního začleňování
 - Zavést pravidelné porady výše uvedených pozic
 - Zpřehlednit nabídku (nejen) primární prevence pro instituce
 - 1 x ročně aktualizovat katalog preventivních aktivit („KAPR“) a zveřejňovat jej na webu města
- Zkvalitnit (nejen) primární prevenci u dětí a mládeže
 - Posílit kapacity primární prevence na školách (ZŠ) spravovaných SML
 - Nastavení prioritizace ze strany města a finanční podpora
 - Udržet a posílit stávající kvalitu primární prevence poskytovanou organizacemi a úřady
 - Rozšířit nabídku preventivních aktivit o specifická témata: finanční gramotnost/plánování, psychologie/psychiatrie
 - Zlepšit (nejen) primární prevenci v přirozeném prostředí (SVL, veřejný prostor)
 - Udržet kapacity stávajících NZDM a volnočasových klubů
 - Zavedení streetworku pro děti a mládež, práce „přímo na ulici“
 - Snížit míru záškoláctví
 - Koordinovat činnost APK, OSPOD a škol ve vztahu k záškoláctví
 - Posílení právního povědomí u dětí a mládeže
 - Realizovat preventivní přednášky a programy s tématem právního povědomí
- Snížit příležitosti pro kriminalitu páchanou na seniorech
 - Zvýšit schopnost seniorů adekvátně čelit aktuálním rizikům
 - Realizace školení a kurzů v oblastech: moderní technologie a „šmejdi“, dluhy a exekuce, sebeobrana
- Posílit prevenci rizikového chování u veřejnosti
 - Zvýšení kompetencí a schopností veřejnosti předcházet a čelit rizikovým situacím
 - Udržet a posilovat kurzy sebeobrany (nejen) pro ženy
 - Pravidelné sdílení bezpečnostních a preventivních poznatků - osvěta
 - Realizace projektu Bezpečný Liberec
 - Znalost a reflexe pocitu bezpečí u veřejnosti
 - Realizace projektu Bezpečný Liberec
- Systematická práce s cizinci na poli bezpečnosti a prevence rizikového chování
 - Posilovat znalost a koordinaci subjektů v problematice cizinců

- Pořádat kulaté stoly na téma cizinci ve složení SML, MP L, PČR, NNO a další aktéři
- Vytvářet zprávy o situaci cizinců v Liberci
- Aktivně řešit problémy bydlení (včetně bezdomovectví), vykořisťování a práv cizinců
 - Podpořit aktivity sociálního poradenství pro cizince
 - Posílit kapacity služeb pracujících s cizinci v oblasti přímé terénní práce v přirozeném prostředí
 - Podpořit zástupce odborníků i veřejnosti v obhajování práv cizinců v bydlení i zaměstnání
 - Podporovat repatriaci - „Cesta domů“ u těch cizinců, kteří nestojí o integraci nebo nemohou v Liberci setrvat, a to formou kontaktování příbuzných a známých a také přímou finanční podporou